

ΟΛΜΕ

8 Μάρτη: ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΗΜΕΡΑ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ

Η 8^η Μάρτη αναγνωρίστηκε επίσημα το 1977 από τον ΟΗΕ ως Παγκόσμια Ημέρα της Γυναίκας. Δεν πρόκειται για πανηγυρική επέτειο σαν αυτές που κατακλύζουν το ημερολόγιο. Έχει καταγραφεί στη συλλογική συνείδηση ως μια λαμπρή σελίδα στην ιστορία του παγκόσμιου εργατικού κινήματος, καθώς είναι μέρα μνήμης των αγώνων των γυναικών, μέρα αποτίμησης των κατακτήσεων και αφετηρία νέων αγώνων ενάντια στην εκμετάλλευση και στις διακρίσεις του φύλου.

Το «γυναικείο ζήτημα», η διπλή δηλαδή καταπίεση της γυναίκας λόγω κοινωνικής τάξης και λόγω φύλου είναι μια από τις αρχαιότερες μορφές καταπίεσης, που ξεκινά με τη διάλυση των πρωτόγονων φυλετικών κοινωνιών.

Σήμερα, τόσες δεκαετίες μετά, δεν μπορούμε να ξεχνάμε την καταπίεση, που φτάνει μέχρι και τα όρια της φυσικής βίας, που υφίστανται εκατομμύρια γυναικών και κοριτσιών σε όλο τον κόσμο, που στερούνται βασικά ανθρώπινα δικαιώματα, από την ελευθερία της αυτοδιάθεσης του σώματος και της ζωής μέχρι τη στέρηση της εκπαίδευσης, της μόρφωσης, της φροντίδας για τη μητρότητα και την υγεία, τη σκληρή εργασία που δεν ανταμείβεται, την ανέχεια, τη φτώχεια, τον πόλεμο.

Ακόμη, στην ανεπτυγμένη καπιταλιστική Δύση, η ανεργία και η επισφαλής, κακοπληρωμένη και ανασφάλιστη εργασία είναι, σε μεγάλο βαθμό, γένους θηλυκού. Οι ανισότητες στην εργασία συνεχίζονται. Στην Ελλάδα, π.χ., σύμφωνα με στοιχεία της Γραμματείας Ισότητας της ΓΣΕΕ, οι γυναίκες αποτελούν το 65% των ανέργων, ενώ αμείβονται με το 70% της αμοιβής των ανδρών για ίση εργασία. Η διαρκής συρρίκνωση του κοινωνικού κράτους μεταφέρει τα βάρη του σπιτιού της φροντίδας των ηλικιωμένων και των παιδιών στις γυναίκες, επιδεινώνοντας ταυτόχρονα την οικονομική αλλά και την εργασιακή τους κατάσταση.

Οι μετανάστριες είναι τα ευκολότερα θύματα, συνήθως χωρίς καμία πρόσβαση σε θεσμοθετημένα δίκτυα προστασίας.

Το ζήτημα αυτό αναδείχτηκε φέτος με το δραματικότερο τρόπο, καθώς στις 22 Δεκέμβρη 2008 το βράδυ δέχτηκε δολοφονική επίθεση με βιτριόλι η εργάτρια στην Ελλάδα και Ιστορικός στη Βουλγαρία Κωνσταντίνα Κούνεβα, γραμματέας της Παναττικής Ένωσης Καθαριστριών και Οικιακού Προσωπικού, η οποία και νοσηλεύεται ακόμη στην Εντατική Μονάδα του νοσοκομείου Ευαγγελισμός έχοντας υποστεί σοβαρές βλάβες στο πρόσωπο και μόνιμες αναπηρίες σε ζωτικά όργανα, ενώ έχει ήδη χάσει την όρασή της από το ένα μάτι.

Η δολοφονική αυτή επίθεση είχε ως στόχο τη συνδικαλιστική δράση της, τον αγώνα της για να υπερασπιστεί τα δικαιώματα των συναδέλφων της. Η Κωνσταντίνα –μητέρα ανήλικου παιδιού, εργαζόμενη - συνδικαλίστρια και μετανάστρια– οργάνωσε τον αγώνα των συναδελφισσών της ενάντια στις συνθήκες του σύγχρονου δουλεμπορίου που υφίστανται χιλιάδες γυναίκες, με πρώτες τις μετανάστριες. Πρόκειται για ένα γυναικείο πρότυπο που μπορεί να εμπνεύσει τους σημερινούς αγώνες των γυναικών στο πλάι του συνδικαλιστικού κινήματος, καθώς, παρά τις απάνθρωπες συνθήκες από τη μεριά της εργοδοσίας, θέλει και επιμένει να είναι πραγματική συνδικαλίστρια και αγωνίζεται για την προάσπιση των εργατικών δικαιωμάτων.

Στην αυγή του 21^{ου} αιώνα οι γυναίκες, «το μισό τ' ουρανού», βρίσκονται στο στόχαστρο της κρίσης, την οποία πρώτες αυτές καλούνται να πληρώσουν ως μάνες και ως εργαζόμενες –όταν βρίσκουν δουλειά. Αλλά και ως εκπαιδευτικοί συχνά βιώνουν αρνητικές διακρίσεις στο χώρο εργασίας τους και αντιμετωπίζονται με στερεότυπα και προκαταλήψεις.

Ο νεοφιλελευθερισμός, στο όνομα της ισότητας, έρχεται να ισοπεδώσει ό,τι άφησε όρθιο ο «εκσυγχρονισμός». Απολύσεις, ελαστική εργασία, επιθέσεις στις γυναίκες που αντιστέκονται, απλήρωτη δουλειά, αύξηση των ορίων συνταξιοδότησης, αμφισβήτηση των όποιων κατακτήσεων που αφορούν στη μητρότητα.

Από την πλευρά μας, ως εκπαιδευτικοί, γνωρίζουμε ότι η ισότητα των φύλων είναι επίσης και ζήτημα παιδείας. Το δημόσιο σχολείο, που εμείς διεκδικούμε να καλύπτει επαρκώς τις μορφωτικές ανάγκες κάθε παιδιού, δεν μπορεί παρά να είναι ένα σχολείο που καλλιεργεί τις αρχές της ισότητας σε όλα τα επίπεδα, στη θεωρία και στην πράξη, στο επίπεδο των γνώσεων αλλά και της καθημερινής έμπρακτης συμπεριφοράς και στάσης ζωής. Ο εκπαιδευτικός συνδικαλισμός είναι ένα ακόμη πεδίο στο οποίο η ισότιμη εκπροσώπηση και των δύο φύλων είναι αναγκαία.

Στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού συστήματος θεωρούμε ότι έχει μεγάλη σημασία:

- να εξασφαλίζονται ίσες ευκαιρίες στην πρόσβαση των αγοριών και των κοριτσιών στην εκπαίδευση όλων των βαθμίδων·
- να καταπολεμάται ο ρατσισμός και οι διακρίσεις και να καλλιεργούνται οι αξίες της ισοτιμίας και της αλληλεγγύης των ανθρώπων ανεξάρτητα από φύλο, εθνικότητα, κοινωνική τάξη. Στα πλαίσια αυτά να καταπολεμάται η προκατάληψη ότι το ένα φύλο είναι εγγενώς ανώτερο από το άλλο·
- να διαπαιδαγωγείται κάθε παιδί να ξεκινήσει τη ζωή του ως ένα ανεξάρτητο άτομο και να εμπνέεται να συμμετέχει στους συλλογικούς αγώνες ενάντια στην εκμετάλλευση και τις διακρίσεις· σ' αυτά τα πλαίσια να διαπλάθονται γυναικείες φιγούρες, εργάτριες, εργαζόμενες, επιστημόνισσες, που θα μάχονται στους τόπους δουλειάς και στα συνδικάτα ενάντια σε κάθε μορφή βίας και εκμετάλλευσης, ενάντια σε κάθε αρνητικό στερεότυπο, για μια πραγματική ισότιμη θέση της γυναίκας.
- να ενισχυθούν τα προγράμματα εξάλειψης του αναλφαβητισμού για κορίτσια και γυναίκες·
- να καταπολεμούνται με κατάλληλα εκπαιδευτικά προγράμματα η βία και η σεξουαλική παρενόχληση, που έχουν θύματά τους κυρίως τις γυναίκες·
- να διασφαλιστεί η ισότητα ευκαιριών για τις γυναίκες εκπαιδευτικούς σε ό,τι αφορά την επαγγελματική εξέλιξη και την ανάληψη θέσεων ευθύνης, τη συμμετοχή τους στο συνδικαλιστικό κίνημα και στα όργανά του.

Οι εργαζόμενες γυναίκες, όμως, αμφισβητούν και διεκδικούν. Με εμπιστοσύνη στις κοινωνικές δυνάμεις που αγωνίζονται για τη χειραφέτηση όλων, χωρίς αποκλεισμούς.

**Το μέτρο του πολιτισμού μας είναι η θέση των γυναικών!
Το μέτρο της αλληλεγγύης είναι ο κοινός δρόμος που πρέπει να βαδίσουμε πριν και μετά την 8^η Μάρτη!**

Το ΔΣ της ΟΛΜΕ

Παράρτημα

Ιστορικό

Το «γυναικείο ζήτημα», η διπλή δηλαδή καταπίεση της γυναίκας λόγω κοινωνικής τάξης και λόγω είναι μια από τις αρχαιότερες μορφές καταπίεσης, που ξεκινά με τη διάλυση των πρωτόγονων φυλετικών κοινωνιών.

Για αιώνες οι γυναίκες περιορίζονταν στην αναπαραγωγή, την ανατροφή των παιδιών και τη φροντίδα του σπιτιού.

- Οι ανάγκες της κεφαλαιοκρατικής παραγωγής έβγαλαν τις αμόρφωτες και χωρίς δικαιώματα γυναίκες από το στενό κλοιό της οικογένειας, για να αποτελέσουν, μαζί με τα παιδιά, το φτηνό εργατικό δυναμικό προς χάρη της «ανάπτυξης» στην Ευρώπη και τις ΗΠΑ.

- Παράλληλα, αρχίζουν δειλά-δειλά να διατυπώνονται απόψεις για ίσα δικαιώματα από προοδευτικούς αστούς διανοούμενους κυρίως στο πλαίσιο του Διαφωτισμού. Το Σύνταγμα της Γαλλικής Επανάστασης του 1793 περιλάμβανε διάταξη για την ισότητα των πολιτικών δικαιωμάτων και την ψήφο των γυναικών.

- Το νεαρό εργατικό κίνημα και οι διανοούμενοι της εργατικής τάξης συνέδεσαν αδιάρρηκτα στο έργο και τη δράση τους το αίτημα της γυναικείας χειραφέτησης με το σπάσιμο των δεσμών της κεφαλαιοκρατικής εκμετάλλευσης για όλους τους εργαζομένους, που θα ανέτρεπε παράλληλα και την πατριαρχική οργάνωση της κοινωνίας. Ο Μαρξ, άλλωστε, είχε υποστηρίξει ότι «η κοινωνική πρόοδος μπορεί να μετρηθεί με ακρίβεια από τη θέση της γυναίκας σε μια δεδομένη κοινωνία». Και οι ίδιες οι γυναίκες, όμως, ιδιαίτερα από τα μέσα του 19^{ου} αι., αρχίζουν να αφυπνίζονται.

- Στις **8 Μάρτη 1857** οι ράφτρες και υφάντρες της Ν. Υόρκης βγήκαν δυναμικά στους δρόμους στην πρώτη στην ιστορία απεργία εργαζόμενων γυναικών, για να διεκδικήσουν τη μείωση των ωρών εργασίας από 16 σε 12, για ίσα μεροκάματα με τους άνδρες και για ανθρώπινες συνθήκες δουλειάς και ζωής. Η συγκέντρωση πνίγηκε στο αίμα. Δύο χρόνια αργότερα, πάλι το Μάρτιο, ξανά οι «εργάτριες ρούχων» οργάνωσαν **την πρώτη εργατική ένωση** προσπαθώντας να προστατεύσουν τους εαυτούς τους και να κερδίσουν βασικά δικαιώματα στο χώρο εργασίας τους.

- Στην ίδια χώρα, το Μάρτη του 1908, σε μια εποχή που ο συνδικαλισμός ήταν απαγορευμένος, ξέσπασαν απεργίες με την υποστήριξη του Εθνικού Γυναικείου Εργατικού Σωματείου, που είχε ιδρυθεί το 1903. Για δεκατρείς εβδομάδες γυναίκες μεταξύ 16 και 25 ετών διοργάνωσαν και συμμετείχαν σε πικετοφορίες σε καθημερινή βάση. Στις 8 Μαρτίου οι διαδηλώσεις πήραν μαζικό χαρακτήρα και έμειναν στην ιστορία γνωστές σαν η «**εξέγερση των 20.000**», κατά τη διάρκεια της οποίας χιλιάδες γυναίκες διαδήλωσαν απαιτώντας λιγότερες ώρες εργασίας, καλύτερο μισθό, δικαίωμα ψήφου και να σταματήσουν να απασχολούνται παιδιά σαν εργάτες.

- Στις **8 Μάρτη 1910** στην Κοπεγχάγη, στην Παγκόσμια Διάσκεψη των Σοσιαλιστριών Γυναικών, η Γερμανίδα σοσιαλίστρια Κλάρα Τσέτκιν πρότεινε την καθιέρωση της 8ης Μάρτη ως Παγκόσμιας Ημέρας της Γυναίκας.

- Ο πρώτος πραγματικός γιορτασμός της μέρας της Γυναίκας έγινε το 1917 στη Ρωσία, όταν οι διαδηλώσεις των γυναικών σηματοδότησαν την επανάσταση του Φλεβάρη. Στις 8 του Μάρτη (23 Φλεβάρη με το παλιό ημερολόγιο), οι γυναίκες της Πετρούπολης κατέβηκαν σε απεργία στις βιοτεχνίες της κλωστοϋφαντουργίας, αποφασισμένες να διεκδικήσουν «ψωμί και ειρήνη». Η Οκτωβριανή Επανάσταση μερικούς μήνες μετά καθιέρωσε την 8η του Μάρτη ως επίσημη αργία, ύστερα από πρόταση της Αλεξάνδρας Κολοντάι, και αναγνώρισε την ισότητα ανδρών και γυναικών.

- Στις **8 Μάρτη 1945** στο στρατόπεδο συγκέντρωσης στο Ράβενσμπρουκ, οι κρατούμενες γιόρτασαν την Ημέρα της Γυναίκας.